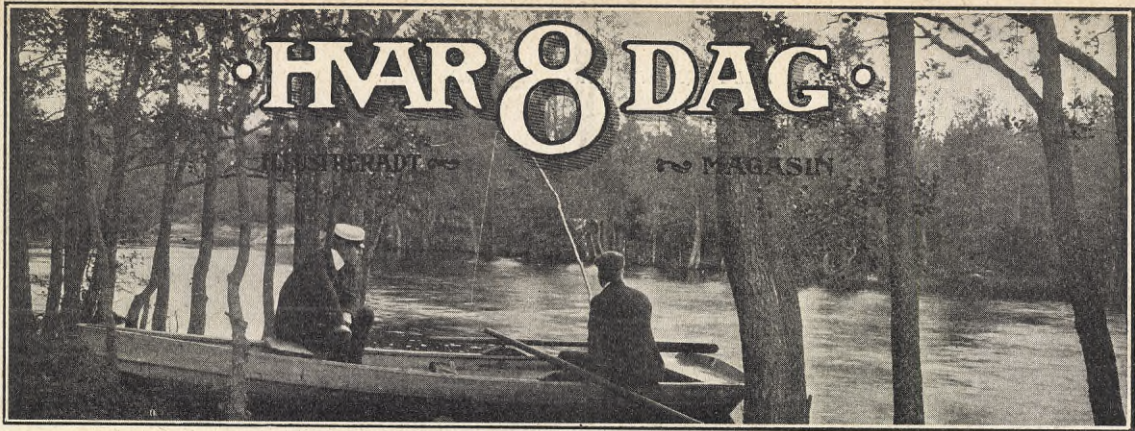

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

MOTIV FRÅN NOSSAN. — FOTO. G. EWALD, HERRLJUNGA.

10DE ÅRG.

DEN 7 FEBRUARI 1909.

N° 19

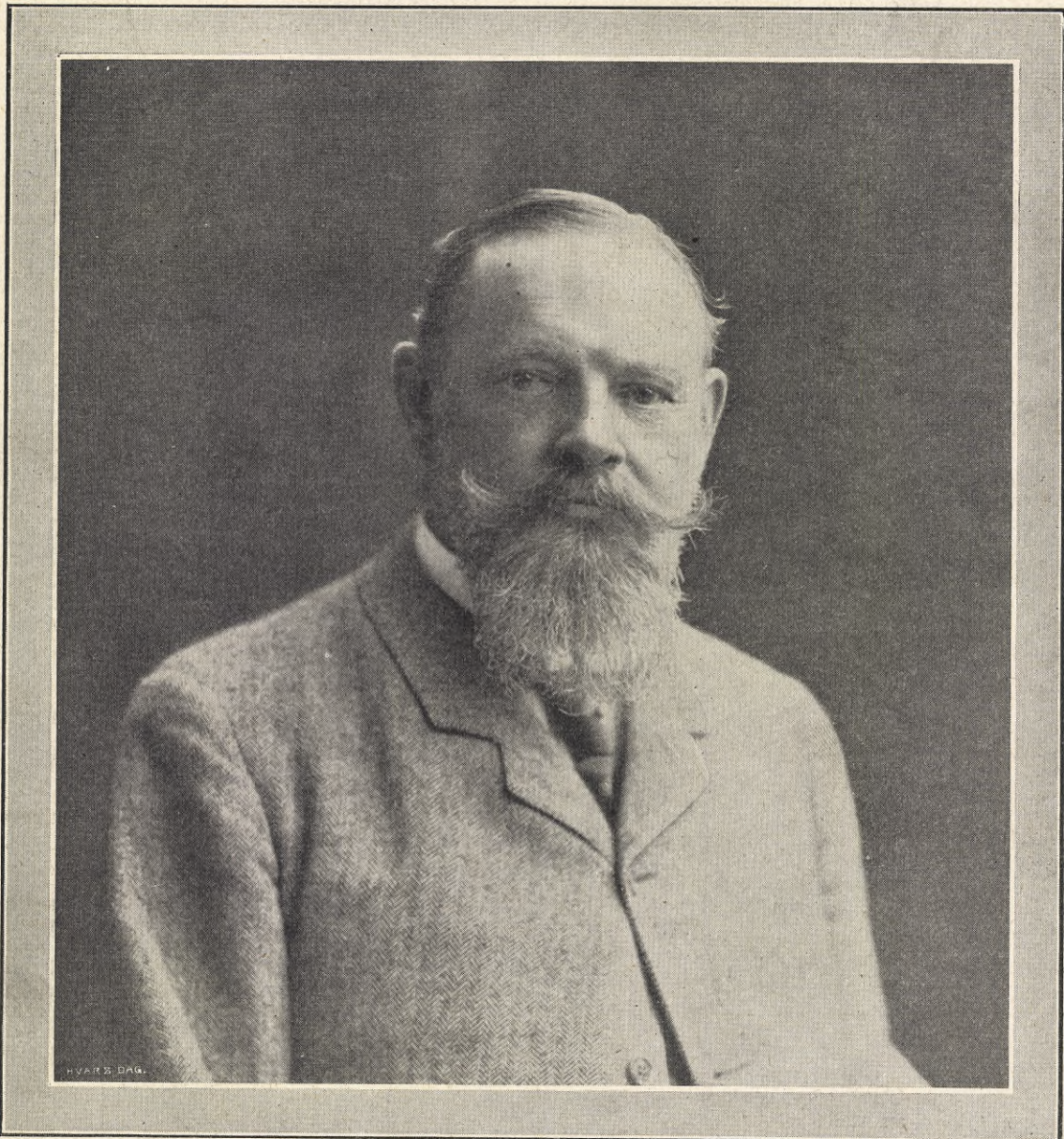

Foto. Hamngriat, Stockholm.

Klode: Bengt Sjöfverparre

E. Franchell

CARL TRANCHELL.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 30 januari fyllde verkställande direktören i Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget, Carl Tranchell, 60 år. Hela hans bana som tekniker, affärsman och organisatör är så förbunden med uppkomsten af den svenska sockerindustrien att, vid en översikt af denna, hans namn skymtar vid snart sagdt hvarje fas af utvecklingen. Och går handlingen tillbaka så långt i tiden att han själf ännu ej hunnit upp på arenan, så återfinna vi dock namnet med den klang och det anseende det erhöi genom faderns, Justus Fredrik Tranchell, betydelsefulla insats på detta område.

Uppkomsten af betodlingen generellt och i synnerhet af sockerbeter har för vårt land haft en betydelse som i mångt och mycket erinrar om potatisodlingens vidtgående konsekvenser. Ty samma fjärrblick som karakteriserade Jonas Alströmer då han i början af 1700-talet kämpade för införandet af vår hederliga solanum tuberosum, kan sägas ha utmärkt de män som dryga hundra år senare upptogo frågan om sockerbetsodling. Bland dessa föregångare märkas tidigast en greve Barck som under åren 1830-40 anlade några smärre sockerfabriker i Landskrona, Malmö och Lund. I hans hand blefvo dock dessa företag mindre gifvande, och det var först sedan general Cederström fått hand om ledningen, som de stadgade sig i växten. 1849 sålde han emellertid hela affären till firman Mattson & Braune i Göteborg, hvars innehafvare H. I. Mattson var svärfader till den förutnämnde Justus Tranchell. I samband med detta köp utnämndes denne senare år 1851 till chef för fabriken i Landskrona och från denna tid knyter sig det Tranchellska namnet oupplösligt vid Sveriges sockerindustri.

Hitills hade i allmänhet de svenska raffinaderierna begagnat sig af s. k. kolonialråsocker, men då till följd af politiska komplikationer Tyskland och Frankrike samt jämväl en del andra länder på kontinenten beröfvats tillförseln af denna råvara och i anledning där af samt med synnerligt gynnsamt resultat sett sig nödsakade att upptaga hvitbetsodlingen inom egen hank och stör, dröjde det ej länge innan direktör Tranchell beslöt följa exemplet. En ny sockerfabrik anlades i närheten af Landskrona och följande år eller, närmare bestämdt, den 14 juni 1853 konstituerades den affär, Skånska Sockerfabriks Aktiebolaget, som under direktör Justus Tranchells ledning gaf uppslaget till industriens senare och storartade utveckling med egna hvitbetsfält. Hade denne föregångsman i sin omfattande och framgångsrika verksamhet haft ett mäktigt stöd i sin sunda begåfning och sega arbetskraft, hade han å andra sidan en kanske ej mindre värdefull hjälp i samarbetet med sonen, den man hvars bild vi i dag återgifva å vår första sida. Särskildt gjorde sig detta gällande då en förhärjande brand ödelade Landskrona sockerfabrik 1875, en olycka som tog djupt på faderns krafter, men gaf sonen ett glänsande tillfälle att visa sin kompetens och spänstiga energi. Ty tack vare hans pådrifvande kraft, hans erfarenhet och organisatoriska förmåga reste sig snart ur ruinerna en ny fabrik som ett år efter branden stod redo att börja sin verksamhet. Justus Tranchell afled 1883 och där fadern slutat vidtog sonen.

Carl Tranchell föddes i Göteborg den 30 januari 1849 och inskrefs efter slutade skolstudier 1866 vid Teknologiska institutet i Stockholm. Han utexaminerades därifrån tre år senare som kemist och anträdde omedelbart en studieresa till Tyskland, där han vann inträde vid sockerfabriken i Ixleben, en mil från Magdeburg. Han kom därvid i beröring med en af dåtidens förnämsta sockerteknici, den framstående doktor Schulz, hvilken med intresse och sakkunskap gjorde

honom förtrogen med fabrikationens hemligheter. Efter hemkomsten till Sverige 1871 anförtröddes honom uppförandet af en sockerfabrik i Halmstad, vid hvilken han efter detta arbetes fullbordande anställdes som chef. Snart återkallades han emellertid af fadern till fabriken i Landskrona där han 1872 öfvertog den tekniska ledningen och i öfrigt genom en duktig och initiativrik verksamhet bidrog till det helas utveckling. Affärens verkliga ledare äfven under faderns lifstid från den tid då den förut omnämnda eldsvådan härjade fabriken, utsågs han vid dennes frånfälle till verkställande direktör för bolaget. Ett af hans första initiativ på denna post var anläggandet af den nya hvitbetssockerfabriken vid Säbyholm. De gynnsamma resultat som här enäddes gifvo snart uppslag till nya liknande företag, och sålunda uppstodo i rask följd sockerfabrikerna vid Staffanstorp, Örtofta, Kjöfvinge, Jordberga m. fl.

En mängd andra ha sedan dess kommit i gång, och nog bär flertalet af dem i sina stiftelseurkunder eller annorledes en erinran om det Tranchellska namnet. Men genom denna utgräning af hans intresse öfver ett område som han fullt behärskade har hans insats i den svenska sockerindustrien blifvit än betydelsefullare, ty genom hans organisatoriska förmåga, tekniska erfarenhet och praktiska blick leddes de företag i hvilka han var intresserad in på sunda banor och blefvo den säkra grundval på hvilken den nuvarande organisationen af Sveriges sockerfabriker har rest sin monumentala byggnad.

Redan 1897 började en rörelse i sammanslagningens tecken, då Hasslarps sockerfabrik inköptes af det nybildade bolaget Union i hvars styrelse direktör Tranchell ingick som vice ordförande. Ungefär samtidigt drogs flertalet af de svenska fabriken af gemensamma intressen in på trust-väsendets stråt, tills den stora sammanslagningen 1907 bragte dem samtliga under ett aktiekapital och en ledning, direktör Carl Tranchells.

En utförligare redogörelse skall väl en gång till fullo klargöra i hvad mån direktör Tranchell haft trådarna till denna för våra förhållanden gigantiska affärssammanslutning i hand, men redan a priori kan det fastslås, att den man, som sättes i spetsen för ett företag, hvars aktiekapital når det enorma beloppet af 135 millioner kronor, dels haft en af hufvudrollerna, dels dokumenterat sig som en sällspordt dugande kraft.

Några siffror gifva en idé om betydelsen af den organisation, som för närvarande ledes af direktör Tranchell, med sonen ingenjör C. F. Tranchell som andre direktör och värdefull medhjälpare. Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget omfattar nämligen åtta raffinaderier och aderton hvitbetssockerfabriker, hade 1908 en tillverkning af 140 millioner kg. socker, representerande ett värde af 66 millioner kr., och sysselsätter en fast arbetarstam af fyra fem tusen man, hvarjämte sextiotusen tunnland hvitbetsfält säsongvis gifva arbete åt c:a trettio tusen personer.

Trots sin intensiva verksamhet som industriman har direktör Tranchell äfven funnit tid att ägna sig åt kommunala värf. Så var han t. ex. ordförande i såväl drätselnämnden som stadsfullmäktige i Landskrona och äfven inom andra områden togs han i anspråk så länge han uppehöll sig där i orten. Genom hans förflyttning till Stockholm ha själfskrifvet många af dessa uppdrag förfallit, och hans nya post lämnar honom föga tid till arbete utom affären. Men hvad han gör, gör han väl och genom sin lifsgärning har han tillförsäkrat sig en odelad aktning.

SVENSKA KONUNGAKRONAN OMÄNDRAD.

Genom de ändringar, som nyligen företagits å Sveriges konungakrona, i afsikt att delvis återställa den i sitt ursprungliga skick har uppmärksamheten riktats på våra regalier.

Hvad den åsyftade ändringen angår, har den varit af tämligen obetydlig art och inskränkt sig till att man å kransen ånyo fastskruivat de åtta pärlbesatta sirater, som på Carl Johans befallning utbyttes mot lika många diamantrsetter. Den modernisering åter, som var en följd af påbudet från 1818, var vida mer omfattande och afsåg ej allenast de nyss nämnda diamantrsetterna utan medförde äfven, att den ursprungliga globen med sitt kors ersattes med den nuvarande, hvarjämte pärlorna på mellanspirorna utbyttes mot de ännu befintliga diamanterna.

Förutom denna krona, hvilken sedan Erik XIV:s dagar tagits i anspråk af svenska konungar och en gång i tiden tillverkats af den holländske juveleraren Hans Glaser i Antwerpen, finnes ännu en dylik af guld — som det heter i inventariet: en konungakrona

N:o 2. För hvems räkning denna bestälts eller hvarifrån den utgått är ej med säkerhet bekant, men dess sällspordt vackra guldsmedsarbete med sitt typiska: svart emalj på guld för tanken till fordomtida polska förbindelser och lägger dess härstamning till medio af 1600-talet.

Denna krona användes dock aldrig.

Förutom kronan bestå regalierna som bekant af: spiran, äpplet, svärdet och nyckeln, hvarjämte vid kröningar "smörjehornet" haft användning. Spiran är liksom kronan utgången från Hans Glaser i Antwerpen. Från sedt svärdet, som enligt uppgift lär ha tillverkats i samband med Erik XIV:s kröning, är en tidsbestämning för de öfriga kle-

noderna tämligen vanskelig. — De förekomma samt och synnerligen i skattkamarinventariet af år 1679, men sannolikt sträcka de sina anor betydligt längre tillbaka i tiden.

(Se äfven utförlig art. i H. 8. D. årg. III: 30, där bl. a. konungakronan N:o 1 finnes afbildad i sitt hit-tillsvarande skick.)

H. 8. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF

Kliché: Bengt Silfversparre.

DEN SVENSKA KONUNGAKRONAN EFTER DEN NU FÖRETAGNA OMÄNDRINGEN.

H. 8. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF

KONUNGAKRONAN N:O 2.

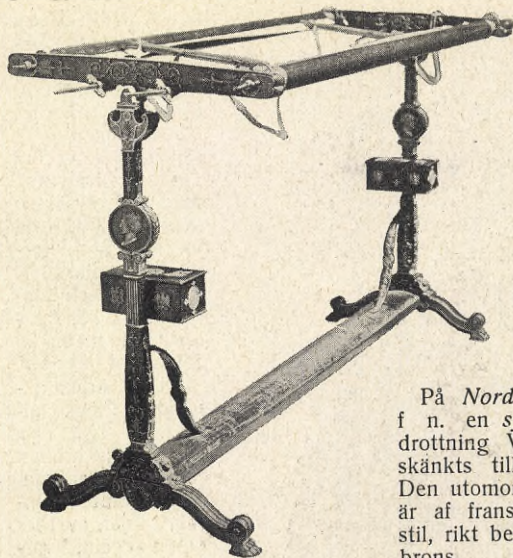

Kliché: Bengt Silfversparre

DROTTNINGENS KRONA. (Förfärdigad till Lovisa Ulrikas kröning.)

(ÄNNU EN KONUNGAKRONA FINNES, AF FÖRGYLDT SILFVER, AFSEDD ATT VID BEGRAFNINGAR PRYDA EN KONUNGS ELLER DROTTNINGS KISTA.)

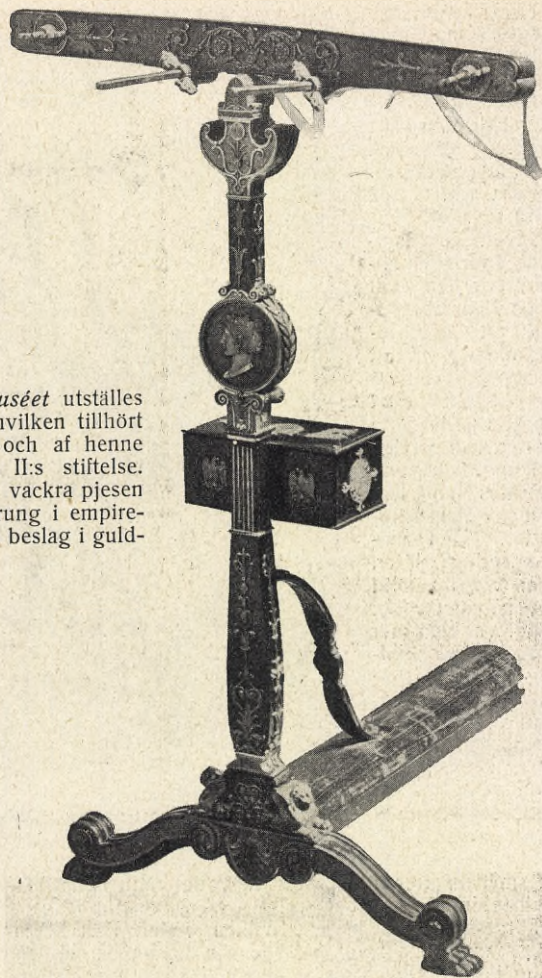
DROTTNING VICTORIAS SYBÅGE.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

DROTTNING VICTORIAS SYBÅGE.

På Nordiska museet utställs f. n. en sybåge, hvilken tillhört drottning Victoria och af henne skänkts till Oscar II:s stiftelse. Den utomordentligt vackra pjesen är af franskt ursprung i empirestil, rikt besatt med beslag i guldbrons.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

Kliché: Bengt Silfverparre.

EN SIDA AF SYBÅCEN.

SVENSKA KONSTVÄFNADER TILL TYSKA KEJSARINNAN.

Efter fotografen

Kliché: Bengt Silfverparre.

HAUTE-LISSEVÄFNAD EFTER KARTONG AF FRÖKEN ANNI FRYKHOLM, STOCKHOLM; å Hemsjöjutsställningen i Berlin INKÖPT AF TYSKA KEJSARINNAN vid ett af henne därstädes aflagdt besök, därvid hon uttryckte sin beundran för dessa alster, som hon ansåg utgöra ett prof på en medfödd, stor konstnärlig begåfning hos det svenska folket.

SITUATIONSBILD.

I BREFFORM. FÖR HVAR 8 DAG.

Erik.

Ja nog är det komiskt att vi två är förlofvade! Komiskt? Nej idiotiskt är det. Vi passar inte mer ihop än en sopkvast och en stöfvelknekt, ja tro nu inte att jag menar dig med stöfvelknekten, tvärtom — Vi förlofvade! Stackars dig. Redan detta brevet kan ge dig en föreställning om din blifvande sällhet — och hvad mig beträffar så vill jag hälst ingen försmak ha. Nu rynkar du pannan och ser rasande ut — ja kasta du det här i papperskorgen med det samma, det är säkrast. Eller också kan du ju läsa till slut, om du har lust. Dock varnar jag dig, ty slutet blir början likt.

Alltså en liten förlofning, pas davantage. I själfva verket förstår jag inte hvarför du friade, skall jag säga dig hvad du tänker om mig: ful, fräck, påflugen. Inte tar man en sådan till hustru inte. — Och se här hvad jag tänker om dig: själfvisk, envis, hård som sten,

(Forts. å nästa sid.)

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Stlm—Gbg.

KEJSAR WILHELM (X) BEGIFVER SIG JÄMTE SINA SÖNER OCH FRÄMMADE FURSTAR TILL TYGHUSET PÅ 50-ÅRS-DAGEN.

Efter fotografi.

Kliché - Bengt Silfversparre.

NYTT PORTRÄTT AF GREFVINNAN LONYAY, förra kronprinsessan Stephanie af Österrike. — I dagarne hade tjugu år förflutit sedan kronprins Rudolf, hennes första gemål, afled vid det aldrig fullt utredda olyckstillfället.

Kejsar Wilhelms 50-åriga födelsedag högtidlighölls den 27 januari gifvetvis främst af staden Berlin, där från tidigt på morgonen flaggor och standar, girlander och fönsterdekorationer gäfvos en gladare prägel åt dagens dimmigt blekgrå skepelse.

Redan kl. 8 på morgonen försiggick "das grosse Wecken" å slottet, med gardesmusik och trumvirflar. Besöket å tyghuset ägde rum kl. 12 denna dag som alltid kejsarens födelsedagar.

Och allt intill sena aftonen var det i Berlin endast kejsarens hedersdag man såg spåren af hvarhåst man kom och gick.

En mängd furstar, främst regerande från förbundsstaterna, bragte personligen hans majestät sin hyllning.

(Forts. fr. föreg. sid.)

materialist ut i fingerspetsarna, egenkär, egenkär, egenkär, voilà!

Vore jag nu inte så sanningskär som jag är, så skickade jag aldrig af det här. — Nu får du det trots allt, och till den verkan det hafva kan.

Din Maja.

Fröken — — —

Jag har fått ert bref i dag och tackar er för det — trots allt. Det är godt att få höra sanningen, äfven om den är bitter. Nej, jag börjar tro, att vi inte passar för hvarandra. I själva verket har jag kanske tänkt det hela tiden, fast den tanken inte kommit till klart medvetande förr än nu. Att jag friade till er förstår jag inte riktigt själf. Blyg som jag är borde jag ju ha aktat mig att visa mina känslor för er som gör narr af allt. Jag var dum, man är ju

(Forts. å sid. 295).

BROKIGT UTOMLANDSNYTT.

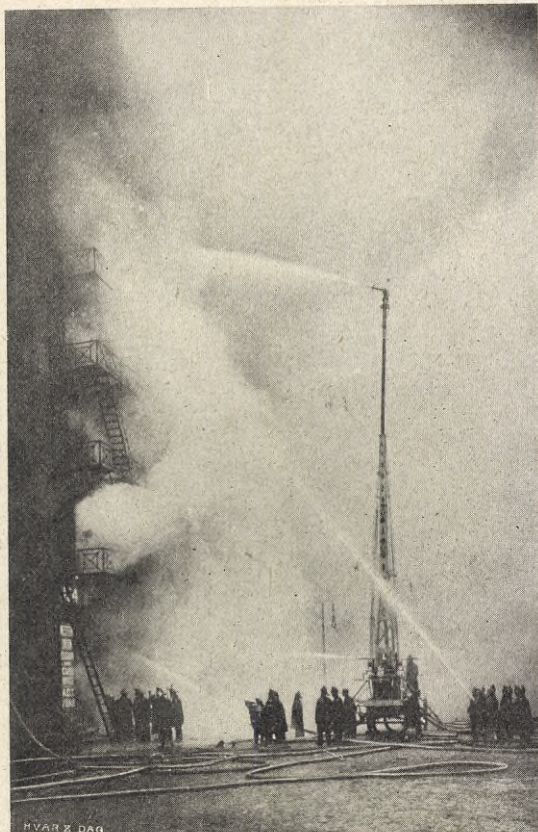
ETT MUSIKALISKT UNDERBARN: den 3-åriga pianisten Pilar Ozorio, dotter till en i Berlin—Charlottenburg levande spansk läkare.

Paris har i dagarna fått en ny kraftig hjälp i striden mot apacherna — det är "*les vigiles*", nattvakterne, fördelade i kårer på 100 man hvardera. Försöksvis ha nu 20 sådana kårer upprättats, och hvar och en af desamma har ett distrikt på 3—4000 hus att öfvervaka.

Det är en lugnande syn för såväl parisarne själfva som de tusen utlänningarne, hvilka hört så mycket om stadsplågan apachernas fräckhet och oätkomlighet, att se dessa, med revolver och järnbeslagen käpp beväpnade, nattetid fram och åter vandrande väktare, polisernas och fridens trogne hjälpare.

BEVÄPNING MOT PARIS' LIGISTER ("apacherna").

NYHET I AMERIKANSK ELDSLÄCKNING: Observera den tornlika anordning genom hvilken massor af vatten slungas in i de högst upp belägna våningar.

Den sällsynta synen af *en struts i selen* kunna Filadelfias invånare f. n. njuta af. Hittills har den 7 fot höga fågeln upplört sig exemplariskt så att ej polisen behöft ingripa; men de finnas som förmena att den dag ej är långt borta, då hemlängtan griper det nu så sediga djuret, och då det skall blifva nöjsamt att — från andra våningen — bevittna hur den väldiga fågeln skakar skacklorna af sig och riktar sina snabba steg åt det håll dess instinkt driver den — mot hemlandet någonstädes i Sydafrika.

STRUTS SOM DRAGARE Å FILADELFIAS GATOR.

H. & Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

DAM MED HUND. OLJEMÅLNING AF EUGEN SPIRO.

Kitché: Bengt Sjöfverparre

(Forts. fr. sid. 293.)

det ibland, och jag trodde att ni tyckte om mig. — Ni har också rätt, då ni kallar mig envis och egenkär. Den som från barndomen fått kämpa sig fram på egen hand och arbeta som en slaf för den smula framgång han haft, han blir lätt sådan. Materialist är jag kanske också. Men knappast hård.

Det blef således hastigt nog slut mellan oss. Men kanske är det bäst så.
Eder Erik . . .

Gamle vän.

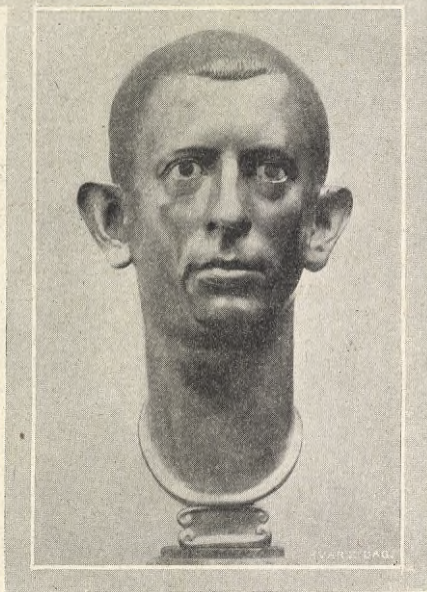
Nu är vi således kvitt. Du är lös och ledig, mer än nånsin förr. Ja friheten är en härlig ting!

Men nu, då allt är slut, skall jag ändå säga dig en sak, som du inte anar — och det är att jag tycker om dig och det förfärligt mycket till, tycker om dig, just därför att du är sådan du är. Och just därför är jag glad att det är slut mellan oss. Nu står du för mig som i ett skimmer. Men hvem vet hur det hade gått. Förresten, jag vet det alltför väl.

Och nu kysser jag dig till afsked. Det är den första och sista kyss jag ger dig.

Din — förlåt, er
Maja . . .

— 295 —

HVAR 8 DAGS fotograf i Ståm

Kitché: Bengt Sjöfverparre

MÅLAREN W. KÖPPEN. STATYETT I FÖRGYLD BRONS AF ULFERT JANSSEN.

MÜNCHEN-SECESSIONENS UTSTÄLLNING.

Mellan den 1 februari och 15 mars afhålls i Kungl. konstakademien i Stockholm den utställning, som Tysklands äldsta och mest betydande konstnärsförbund — München-Secessionen — på inbjudan af Svenska konstnärernas förening låtit ordna därstädes. Utställningen är synnerligen representativ och omfattar jämte målningar äfven skulptur och etsningar, i allt till ett antal af 122 nummer.

»DEN LYCKLIGA.»
OLJEMÅLNING AF ALBERT
VON KELLER.

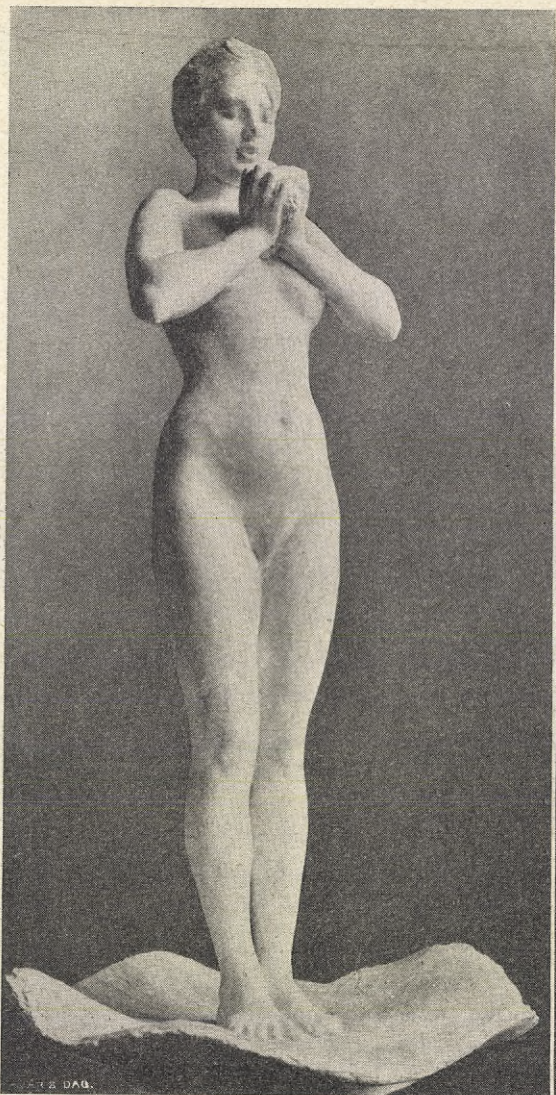
* * *
"EN FAMILJ."
OLJEMÅLNING AF ROBERT
ENGELS.

* * *
"DANTE, INFERNO.
SÅNG XXII."
STÅLSTICK AF OTTO
GREINER.

ANDERS ZORN VID NYA VERK.

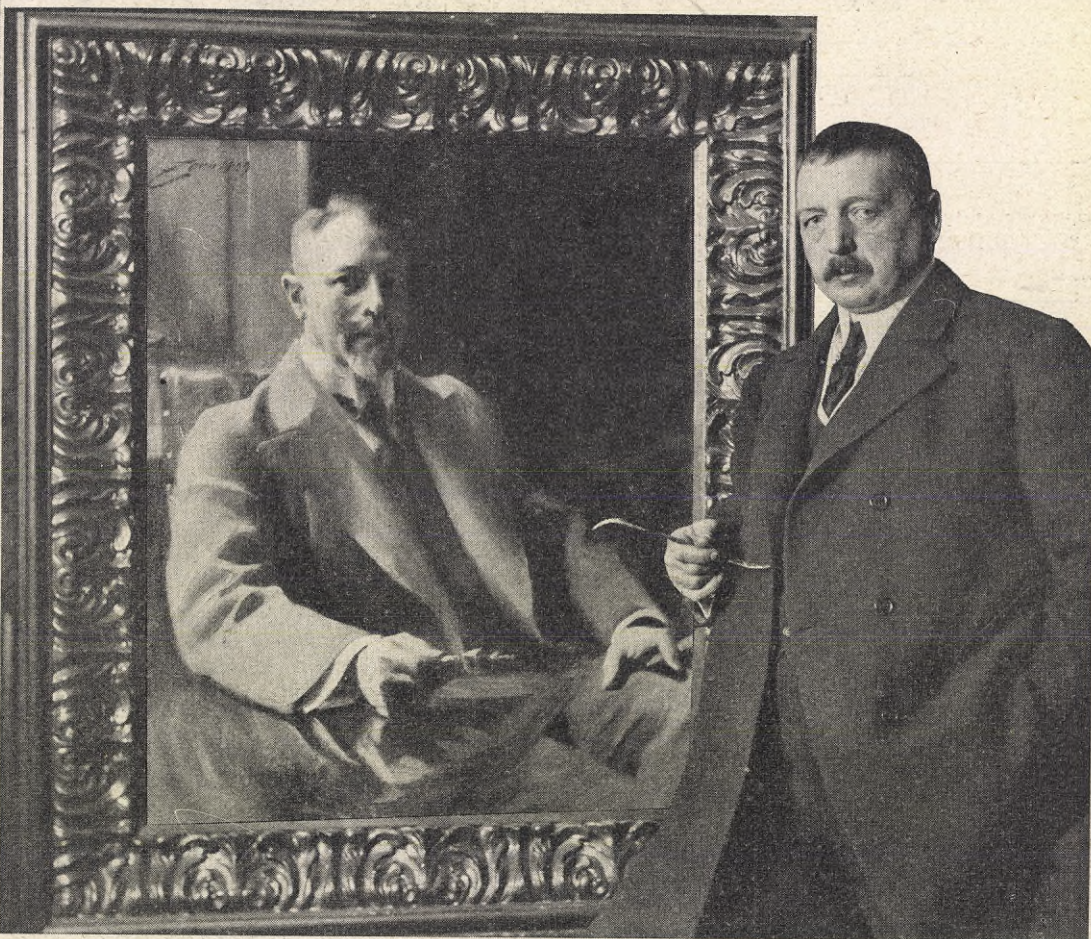
Anders Zorn har i dagarne lagt sista handen vid det porträtt af konsul W. Westrup i Lund som vi här återgifva.

För egen räkning har konstnären jämväl under gjutning den "Vattenkonst" som han tillämnar för sin trädgård i Mora, och hvilken föreställer en ung flicka, som tar sitt morgonbad.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

SKULPTUR afsedd som "Vattenkonst" i trädgården vid hemmet i Mora.

ANDERS ZORN I SIN ATELIER VID PORTRÄTT AF KONSUL W. WESTRUP I LUND.

Kitché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Og.

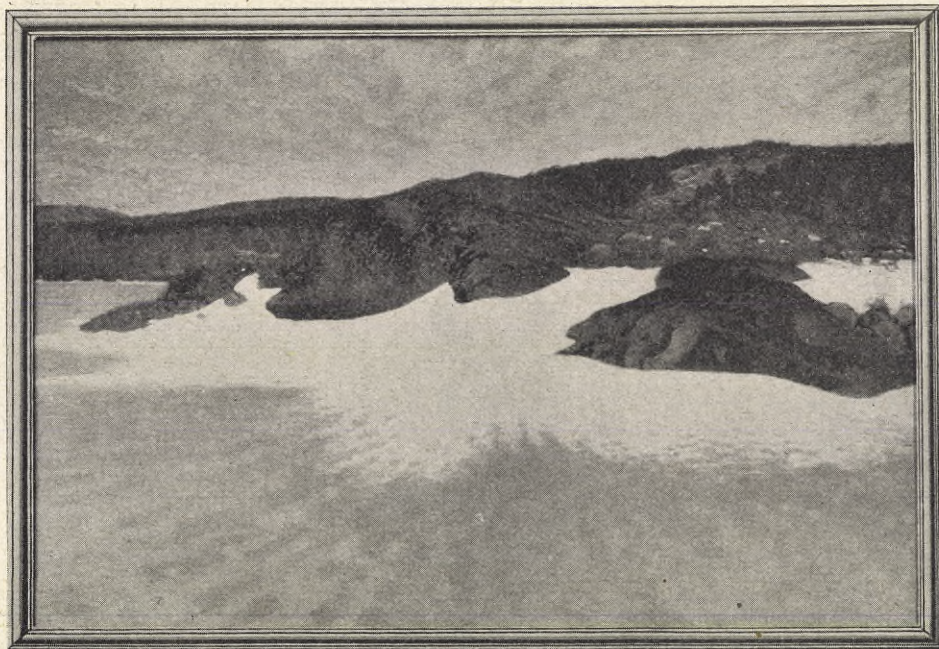

Foto. HVAR 8 DAG.

Kfr. i Fotogressh

»VÅRAFTON PÅ ISEN" af *Gustaf Fjæstad*, af konstnären skänkt såsom vandringspris för grupptäflan å skidor mellan folkskolebarn i Värmland.

Kiteh. Bengt Sjöforsparre

BUDAPEST-POKALEN.

Från de nyss avslutade mästerskapstävlingarna i Budapest hemförde vår bekante skridskoåkare herr *Ulrich Salchow* en ståtlig pokal, en praktpjes af förgylldt silver, c:a en half meter hög, och återgifva vi här dels ett nytaget porträtt af hr S., dels en bild af pokalen.

BUDAPEST-POKALEN.

ULRICH SALCHOW.

Foto. HVAR 8 DAG.

Kfr. i Fotografi Kiteh. Bengt Sjöforsparre

ANTIKT FYND. Grekisk staty af en prästinna, funnen i Anzio nära Rom och af italienska staten inköpt för omkr. 1/2 million francs.

Foto. HVAR 8 DAG.

Kiteh. Bengt Sjöforsparre.

"EMPIRE". Ny statyett af *Ruth Milles*. Utställd å Konstföreningen i Stockholm.

NY ROMAN I GULDAX!

FINANSMÄN,

GULD-AX' flitigt lästa och synnerligt uppskattade roman, avslutas med n:o 7.

Den därefter börjande nya romanen blir ej mindre fångslande och lockande och är likaså rikt illustr.

I ISTID.

HVAR X DAG.

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

FRÅN MÄSTERSKAPSTÄFLINGARNE PÅ DJURGÅRDSBRUNNSVIKEN: Uppvisningen inför Kronprinsparet och de engelska gästerna: 1 och 3. Kronprinsparet 2. Prinsessan Patricia.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Stlm.—Gbg.

ENGELSKA MÄSTERSKAPSÅKARE: HERR OCH FRU JOHNSON.

Lördagen den 30 januari togo täflingarna om svenska mästerskapet i hastighetsåkning sin början. I samband härmed hade Stockholms allmänna skridsko-klubb för att tillmötesgå en af Kronprinsparets engelska

gäster uttalad önskan arrangerat en uppvisning i konståkning där förutom hrr Ulrich Salchow, Mothander och fröken Elna Montgomery, det engelska mästerskapsparet, mr och mrs Johnson deltog.

För att bereda institutets elever den sunda motion och kroppsofning i det fria som så väl lämpar sig på programmet för deras verksamhet företog den manliga instruktör- och gymnastiklärarekåren under öfverste Balcks och kapten Sten Drakenbergs ledning en skridskoutflykt till Rotebro den 22 jan. Följande dag följde äfven de kvinnliga eleverna exemplet.

HVAR X DAG.

Efter fotograf.

GYMNASTISKA CENTRALINSTITUTETS ELEVER PÅ UTFLYKT.

Kliché: Bengt Silfverparre

SVENSKT VERK Å PARIS-SCEN.

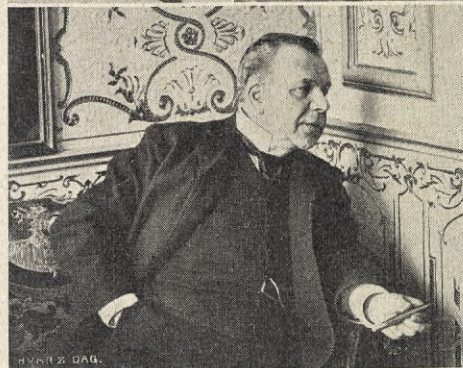
Kilbäck: Kem. A. R. Bonnet SUISSONNENS SPHINX—Oliv.

Kilbäck: Kem. A. R. Bonnet SUISSONNENS SPHINX—Oliv.

SCEN UR G. COLLIJNS SKÅDESPEL
»TYSTNADENS TORN» (La tour du silence)
uppfördt å Théâtre des Arts i Paris.

På Théâtre des Arts i Paris har nyligen uppförts ett skådespel af den svenske författaren Gustaf Collijn. Pjesen, hvars titel var "La tour de silence", var till tiden förlagd till Seniramis' dagar. Det är ännu ej bestämdt, om den svenska publiken skall komma i tillfälle att se detta nya drama.

COQUELIN D. Ä. †

Oväntadt har budskapet kommit om Coquelin den äldres död.

Benoit-Constant Coquelin (C. aine) var en af samtidens främste skådespelare — en mästare på komediens område, en oförliknelig Moliéretolkare. Hans röstmaterial var utomordentligt väl lämpadt för just hans läggning, och det franska språket kom kanske aldrig bättre till sin rätt än i hans mun, trots hans organ obestriddligen i sig själf ej var vackert. Som karaktärsskådespelare var C. ej lika märklig, men i en *Cyrano's* roll firade han glänsande triumfer — det patetiska och rörande kunde han här lyckligt smälta hop till den för särskildt fransmännen fängslande Cyranotypen — men så var denna roll också skriven för just honom.

COQUELIN D. Ä. OCH NÅGRA AF HANS HUFVUDROLLER.

PARISISKA KONSTNÄRINNOR.

Efter porträtt.

JEANNE GRANIER.

Kläd: Bengt Sjöbergparre.

M:me Sorel excellerar sålunda i roller, som höra under rubriken de stora kokotternas. Hon är idealisk i sitt återgivande af koketta, grymma, tanklösa, förtjusande och lidelsefulla kvinnor. Ingen i Molières hus kan "porter les toilettes" som m:me Sorel. — Och hvilken toilett! — Som hon är enastående i sin konst, är hon enastående i sin elegans.

Det är den mest fulländade och raffinerade smakutveckling, hvilken låter alla de sällsynta fysiska företräden som en gifmild natur har utrustat henne med komma till sin fulla rätt.

I privata lifvet är m:me Sorel berömd för sitt smidiga "savoir vivre", sin elegans och sin talang att underhålla sina gäster.

Hennes salong är en af de populäraste i Paris och eftersökt af celebriteter inom de ledande diplomatiska, finansiella och litterära cirkelarna.

Berused af sin succès som konstnärinna och skön kvinna har m:me Sorel i föl försökt sig också som journalist, i en serie artiklar om sitt eget kön.

Bl. a. bestrider hon i dessa, att en parisiska som inte använder 150,000 franc om året till sin toilett, kan vara elegant och förförisk.

De flesta artiklarne voro i samma stil — och trots det att m:me Sorel är protegerad i de högsta kretsar, blef skrattet allmänt.

Den vackra skådespelerskan har heller ej försökt sig i branchen ånyo.

La chronique scandaleuse har ifrigt sysslat med m:me Sorel och — helt visst — ej utan grund. Hennes vedersakare och fiender — ty en skön, begåfvad och hänsynslöst beräknande kvinna som m:me Sorel har alltid fiender — ha ofta försökt att bestrida hennes talang.

Men där triumferar m:me Sorel med lätthet öfver sina fiender. Hennes talang är så sällsynt och ständigt ny hennes spel så bländande i sin teknik — som i sin passionerade innerlighet — att blott de motståndare, som äro fientligt stämda mot henne af låga och personliga bevekelsegrunder, kunna förneka den.

Och den stora Pariserpubliken skall alltid jubla emot sin firade Sorel — som hvad man än kan säga om henne — är en konstnärinna af Guds nåde.

Jeanne Granier — den mest parisiska bland parisiskor — är som m:me Sorel barn af Paris.

M:me Granier debuterade vid operetten efter att ha grundligt studerat

Det finns vissa namn, som komma envar parisares hjärta att klappa, hans ögon att stråla, i det han begynner att tala om det han förstår bättre än någon annan — konst och åter konst.

M:me Sorels och m:me Graniers namn äro bland dessa.

Envar i sin genre fullkomligheten. Och man behöfver för visso inte vara parisare för att kunna uppskatta deras fina intelligenta spel, stora naturlighet och bländande elegans.

M:me Sorels namn är bekant också utom Paris. Få äro de skandinaviska Parisresande, som ej ha beundrat henne i Molières hus — la Comédie Française.

Cecile Sorel eller som hennes familjenamn lyder — Cecile Seure är född i Paris 1872.

Den berömda Delaunay gaf henne undervisning i diktning, och hon debuterade 1889 på Edenteatern i "Orfeus i underjorden". Därifrån kom hon till "Varietés-Vaudeville et gymnase". Hennes debut var rätt obemärkt, och det var först vid Gymnasiteatern som hon slog igenom i m:me Ucallis roll i "Les Demi-Vierges" af Marcel Prévost.

Där blef hon observerad ej endast för sin talang — som hon dock ännu dröjde att utnyttja i någon bestämd genre — utan ock för sitt praktfulla yttre — som hon förstod att omgifva med en ram af förvirrande lyx, så som blott en parisiska kan det.

Sedan dess har m:me Sorels succès varit snabb och säker.

Beundrad och protegerad af de inflytelserikaste män i landet, föll det af sig själf, att m:me Sorels talang måste omplanteras i klassisk jordmån.

1901 debuterade hon alltså på "Français" där hon är den dag i dag och omväxlande spelar baronessan Dange i "Le Demimonde", Henriette i "Enhvar sitt lif", Célimène i "Misantropen", Elmire i "Tartuffe", etc.

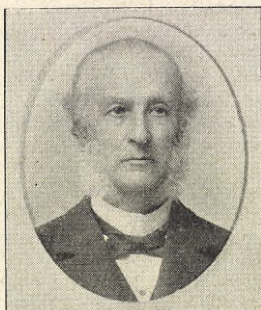

Efter porträtt.

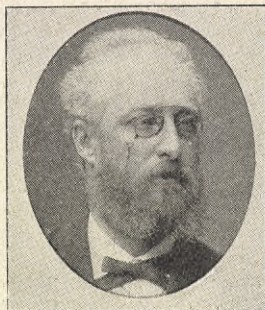
CÉCILE SOREL.

Kläd: Bengt Sjöbergparre

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

G. F. BERNDES.
Godsägare. — Jakobsberg.
75 år 25 Jan.*

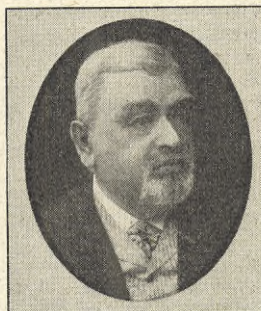
C. H. HJORTH.
Med. doktor. — Stockholm.
70 år 23 Jan.

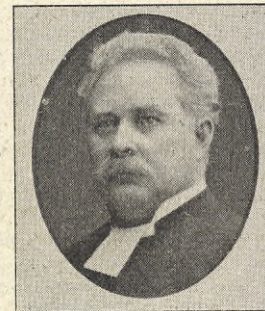
J. G. EKELÖF.
Prost. — Öfvansjö (Gästeb.
län). 60 år 3 Febr.*

A. WIKLUND.
Landbrukare. — Brattfors,
Norramaling. 50 år 9 Jan.*

S. F. PSILANDER.
F. d. lasarettis- och stadsläkare.
— Stockholm. 75 år 23 Jan.*

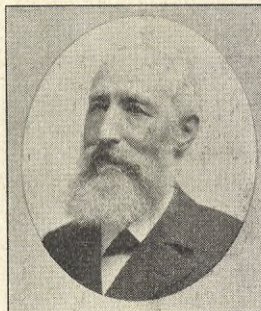
E. F. SANDBERG.
Kyrkoherde, e. o. höfpredikant.
— Ljungbyhed, Riseberga.
60 år 22 Jan.*

E. WERMCRANTZ.
Domprost. — Skara.
55 år 6 Febr.*

J. R. EDBLOM
Byggmästare. — Stockholm.
50 år 2 Febr.*

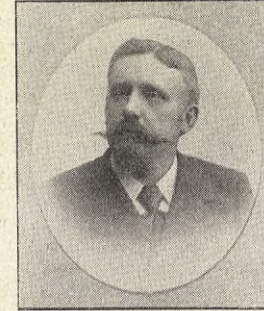
J. EKLUND.
F. d. Riksdagsman. — Mön-
sterås. 70 år 29 Jan.*

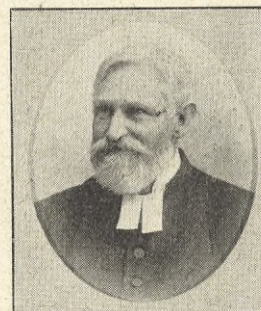
C. G. BLANCK.
Grosshandlare. — Stockholm.
60 år 23 Jan.

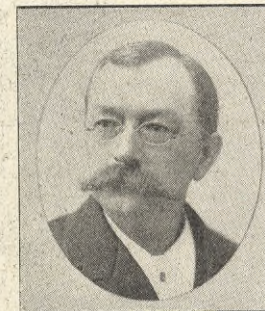
E. C. G. OXENSTIERNAN AF
KORSHOLM OCH WASA.
Öfverste, greve. — Stockholm.
50 år 10 Febr.*

G. B. HELLMAN.
Domänintendent. — Fors, Wes-
sigebro. 50 år 15 Jan.*

G. W. MEDIN.
Prost, kyrkoherde. — Morup
(Hall. län). 65 år 10 Febr.

A. F. LYBECK.
Direktör. — Göteborg.
60 år 29 Jan.*

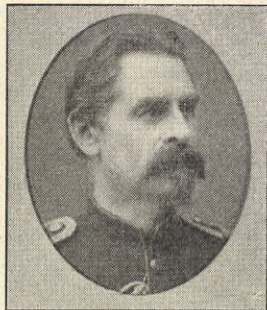
S. E. O. S. FLACH.
Kammarherre, kommunalman.
— Norrköping. 50 år 24 Jan.

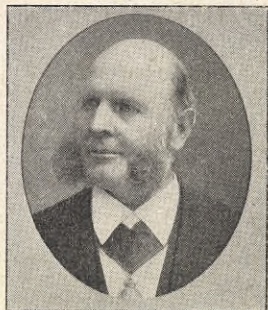
J. A. M. BLOMSTEDT.
Öfverste. — Linköping.
50 år 1 Febr.*

* Utförliga data å nästa sida.

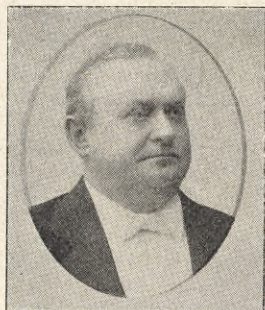
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

C. E. ELFWING. †
F. d. öfverstelöjtnant. — *Stockholm.* F. 27. † 20 Jan. 09.*

C. J. JOHANSSON. †
Vaktmästare. — *Göteborg.* F. 34. † 21 Jan. 09.*

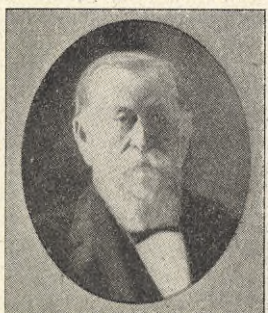
A. T. BERGMAN. †
F. d. Telegrafkommissarie. — *Göteborg.* F. 44. † 20 Jan. 09.

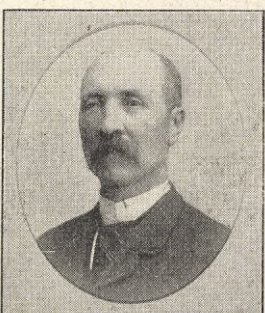
C. H. H. BENNICHT. †
Generaldirektör. — *Stockholm.* F. 66. † 26 Jan. 09.*

H. SJUNNESSON. †
Stadsbyggmästare. — *Vadstena.* F. 31. † 24 Jan. 09.

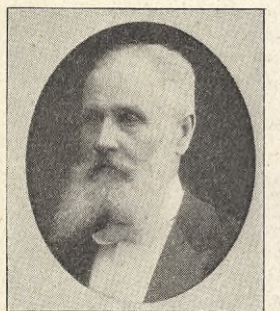
L. T. BÈVE. †
Bankdirektör. — *Stockholm.* F. 33. † 22 Jan. 09.*

H. EDFELDT. †
Professor. — *Uppsala.* F. 36. † 26 Jan. 09.

G. F. BRATT. †
Grosshandlare. — *Göteborg.* F. 59. † 1 Febr. 09.*

G. L. M. SWEDMARK. †
Grosshandlare. — *Malmö.* F. 43. † 1909.

K. O. C. CARLSTEDT. †
Hofkamrerare, kronolänsmän, kommunalman. — *Grythytted.* F. 55. † 18 Jan. 09.

*** Utförlig data nedan.**

GUSTAF FREDRIK BERNDES. Studentexamen 52, bergexamen 56, vid Falu bergsskola 57—58, stipend. å Järnkoretts metallurg stat 59—71, disponent vid Ljusne Järnverk 71—86 och därefter ägare af Jakobsberg i Stockholms län. Ledamot af Riksdagens A. K 88—90 och 96—02, ord. fullmäktige i Järnkoret 93, ledamot i styrelsen för Tekn Högskolan 96, led i grufvstädskommissionen 91. Framstående ledamot af landsting och kommunala institutioner.

JOHAN FREDRIK EKELÖF. Prästvigd 74, kyrkoherde i Arbrå 82, kontraktsprost 93, kyrkoherde i Segerstad 95, i Olvansjö sedan 05. Led i styrelsen för Bollnäs folkhögskola och seminarium m m, led i olika af landstinget tillsatta kommittéer. Ordf i Gästriklands folkhögskoleförening

ADOLF WIKLUND. Från 85 led. af kommunalnämnd och fattigvårdsstyr Nämndeman från 90 Landstingsman från 91 Godeman i skiftesverket sedan 84. Led af Riksdagens A K 87 och från 93, därunder suppleant i H.H. rikskott 04—96, i lagutskottet 97—03, i unionsutskottet vid båda urtima riksd 05. Led. af lagutsk. 04—05, af statsutsk 06—09 Statsrevisor 04—06. Led. af Norrlandskommittén 01—04, af skiftesstadgokommittén från 06 samt af Norrlands skogsvarvskommitté från 07.

SVEN FREDRIK PSILANDER. Stud.-ex. 54, med. lic. 64. Stadsläkare i Falun 66—79. Lasarettsläkare 65—82. Mångårig ledamot af ordförande i fattigvårdsstyrelsen samt stadsfullmäktiges ordförande i Falun.

ERIK FRIDOLF SANDBERG. Stud.-ex. 69, prästvigd 78. E. o. hofpredikant 85, kyrkoherde i Riseberga och Färingtofta sedan 92. Inspektör och predikant vid Stockholms stads hospital å Jakobsberg 86—96. Sekreterare i Stockholms skydds-förening för frigifne 80—95, var v verkst direktör i olycksfallsförsäkringsföreningen Bore 88—95. Led i styr. för Åsbo härads sparbank 01—09. Hedersled. i Stockholms förening för frigifna 96.

EDVARD WERMCRANTZ. Stud.-ex. 80, teol. kand 86, prästvigd 88. Lektor i kristendom och hebreiska i Skara samt kyrkoherde i Winköl 92, domprost i Skara 04, teol. doktor 07, fungerade som preses vid prästmötet i

Skara 08. Led. af Vänersborgs fattigvårdsstyr. 92—93, ordf. i Skara stads fattigvårdsstyr. 96—99, af Skara stadfullmäktige 97—05. Inspektör öfver Skara småskollärarinneseminarium från 97, öfver Folkskollärareseminariet samt Skara högre skola för kvinnlig ungdom från 1900. Utöfvat författarverksamhet i teologiska och pedagogiska ämnen.

JOHAN RICHARD EDBLOM. Styrelseled. i Stockholms Byggmästare-förening. Led af Murmästareämbetet, led. af Gustaf Vasa församlings kyrkoråd och fattigvårdsstyrelse m. m.

JOHAN EKLUND. Led af Riksd. A. K. 85—93, led. af södra Kalmar läns landsting, ordf. i kommunalstämma och nämnd, styrelseled. i Kalmarbankens och bankaktieb. Södra Sveriges afdelning samt i sparbanken m. m.

Grevte **ERIK CARL GABRIEL OXENSTIERNA AF KORSHOLM OCH WASA.** Studentexamen 77, löjtnant vid Lifregementets husarkår 88, stabsadjutant och löjtnant vid Generalstabens s. a. öfverstelöjtnant 02, öfverste i armén 04, öfverste och sekundchef för K. Lifgardet i h. 05. 92—94 fänstg. i Österrik. kavalleriet samt sasom militärtattaché i Wien. Ledamot af kommittén för nytt fälttjänstreglemente 99 samt för frågan om behöfv af ökad kavalleri i Norrland 04.

GUSTAF BIRGER HELLMAN. Mångårig ordf. i kommunalstämma, och nämnd. Led. af Riksd. A. K. 03—08. Sedan 20 år landstingsman och sedan 08 vice ordf. och verkställande direktör i Falkenbergs järnväg.

ANDERS FREDRIK LYBECK. Direktör i Vestkustens petroleum aktieb. samt delägare i firman Lybeck, Rönne & Co. Stadsfullmäktig 94—08. Led. af styr. för Sahlrenska sjukhuset sedan 01, för slöjdför. skola 01—07, för slakthuset 03—06. Medlem af Handelskammaren. Besittare i radhusrätten vid behandling af handelsmål. Ordf. i Göteborgs köpmans arbetsgifvareförbund. En af stiftarne af Börssällskapet.

JOHAN ABRAHAM MAGNUS BLOMSTEDT. Underlöjtnant vid Andra Lifgardet 77, löjtnant vid Generalstabens 85, befordrad inom Generalstabens till och med öfverste 03. Chef för landtfforsvarsdepartementets kommandoexp 1900—05. Chef för Andra lifgrenadierregementet 05.

C. E. ELFWING. † Stud.-ex. 46, löjtn vid Göta art.-reg. 55, Tillhörd Topogr. kåren från 56, löjtn 59, major 72 till 74 då kåren öfvergick till topografiska afd. af Generalstabens. Sedan 82 öfveradjutant och öfverstelöjtn. i Generalstabens, afsked. 85.

CARL JOHAN JOHANSSON, förste vaktmästare i Skandin. Kred. A-B. Synnerligen bekant inom Frimurare- och öfriga ordensverlden, innehar P. s stora guldmedalj

CARL HENRIK HJALMAR BENNICHT. † Efter aflagda examina amanuens i Civildepartementet, kanslisekreterare därstädes 97, expeditionschef i Jordbruksdep. 1900. Generaldirektör och chef för Patent- och registreringsverket 06.

LUDVIG THEODOR BÈVE. † Under 40 år hufvudkassör i Stockholms enskilda bank var B. därefter under några år direktör i Bankaktiebolaget Stockholm—Öfre Norrland samt i 10 år verkställande direktör i Aktiebol. Brunkebergs tunnlar.

HANS EDFELDT. † Studentexamen 61, fil. dr. 69. Led. af K. humanistiska vetenskapssamf i Uppsala 89, sekr i samma samfundens fil. hist. afd. 89—96. Professort 97. Led af Uppsala sparbanks direktion

GUSTAF BRATT. † Inneh. af exportfirman Gust. Bratt & Co. Styr led. i Sahlrenska sjukhuset (kassaafv.), Gatu- och Vägfvör. Skånes Ensk. Banks Afd., A. B. Göteborgs Hypotekskassa, Sjöförs. A. B. Ocean, Ängl. A. B. Thule. Orkestereörenen m. m. Led. af Göteborgs Handelskammare

GERDT LUDVIG MAXIMILIAN SWEDMARK. † Under 30 år med af kyrkorådet, sedan 04 kyrkovård. En tid led. af stadsfullmäktige, uppredade gånger led. af berednings- och taxeringsnämnderna samt af prädningsnämnden Styrelseled. i gamla järnvägsaktiebolaget samt i Malmö—Genarps järnvägsaktiebolag. År 80 en af stiftarne af Malmö köpmannaförening och medlem af dess styrelse. Sedan 99 dess ordf.

sång och italiensk musik. Hon hör till den gyllne perioden i fransk operettkonst — eller rättare sagt *hon skapade den*, skapade den med sin klara röst, sitt gnistrande liffyllda spel och den förnumstiga lilla nickan som gaf något så pikant åt det smala ansiktet.

Det är mycket sannolikt att Jeanne Granier aldrig skulle ha lämnat operetten — om inte hennes röst en vacker dag nekat fungera — den trängde till hvila. — Det var ock m:me Graniers afsikt att låta den hvila — och hon bestämde sig snart att blott spela i komedier — debuterade i en af Lavedans komedier och uppenbarade sig som en så framstående och bedärande skådespelerska att hon helt uppgaf operetten.

Från den stunden offrade m:me Granier sig blott på komedier — främst lustspel. Hennes genre är hvad parisarne kalla boulevardgenren — det vill säga inkarnationen af de parisare som lefva och andas på boulevarderna.

Och Jeanne Granier gör det mäterligt — med en naturlighet som är fri från allt effektsökeri — och ett humör som smittar, rycker med och bländar — pariska som hon är med själ och kropp.

Lavedan, Donnay och Capus ha skrivit sina lustspel med m:me Jeanne Granier för ögonen — dessa tre dramatiker som alla ha dyrkat boulevard-genren.

Det är också endast Jeanne Granier, som kunnat skapa en så fenomenal succés åt lustspel sådana som "Le vieux marcheur" och "En prins' uppfostan".

Särskilt det sista hvari Jeanne Granier lade le tout Paris för sina fötter med sin ypperliga prestation af den älskogskranka drottningen af Silistrien (före detta varietédam).

Jeanne Graniers talang är för ögonblicket i sin fullaste blomstring — och hennes succés sådan, att parisaren endast beklagar att han ej kan se henne ännu oftare än det nu gifs tillfälle — och mera kan inte ens en Jeanne Granier begära.

Betty Mari Ahlberg.

MINNESMEDALJ FRÅN BRANDFÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET FENIX I STOCKHOLM TILL DESS AFGÅNGNE CHEF EUGÈNE SAMSON "med tacksamhet för insiktsfull ledning 1888—1908".

19E HÄFTET INNEHÅLLER:

Carl Tranchell. — De svenska regalierna. — Drottning Victorias sybåge. — Hemsöldutställningen i Berlin. — "Situationsbild". — Kåjsar Wilhelm på 50-årsdagen. — Grefvinnan Lonyay. — Brokigt utomlandsnytt. — München-secessionens utställning. — Anders Zorn vid nya verk. — Tafla af Fjästad. — Budapest-pokalen. — Antikt fynd. — Ny statyett af Ruth Milles. — I istid. — Svenskt verk å Paris-scen. — Parisiska konstnärinnor. — Veckans porträttgalleri. — Minnesmedalj öfver Eugène Samson. — För ett Skaramuseum.

För åstadkommande af medel till uppförande af en museibyggnad, afsedd att inrymma de nu påskilda håll för varade rikhaltiga och särdeles värdefulla kulturföremål, som insamlats från hela

Västergötland, har Västergötlands Fornminnesförening erhållit k. m. ts tillstånd att under 8 år anordna ett konst-, slöjd- och konstindustri-lotteri i Skara.

Vi meddela här en interiör från den i staden nu öppnade synnerligen värdefulla och smakfullt ordnade utställningen af vinstföremål till första dragningen den 15 nästa mars.

W. Dangren, Skara. UTSTÄLLNING AF VINSTER I LOTTERIET FÖR ETT SKARA-MUSEUM.

OBS! Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.